

Bouwsteen ten behoeve van het Strategisch Plan Natura 2000

Soorten van de Vogelrichtlijn¹ voor zover betrokken bij de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden

A177 Dwergmeeuw² *Hydrocoloeus minutus*, niet-broedvogel **DEFINITIEF** (4 november 2022)

Deze bouwsteen richt zich op de Dwergmeeuw in de hoedanigheid van niet-broedvogel. De grootste aantallen Dwergmeeuwen komen in april in Nederland voor, wanneer ze op doortrek zijn naar hun broedgebieden in Noordoost-Europa. Ze zijn dan voornamelijk te vinden op de Noordzee en in het IJsselmeergebied, hoewel waarnemingen verder in het binnenland gedurende de voorjaarstrek ook voorkomen. Tijdens de najaarstrek komen er lagere aantallen door en ook gedurende de winter verblijven er Dwergmeeuwen in Nederland, voornamelijk op de Noordzee. De soort voedt zich met ongewervelden en vissen. Gedurende de broedtijd zijn er nagenoeg geen Dwergmeeuwen in Nederland te vinden, op enkele incidentele broedgevallen na. Er is enige onzekerheid rondom het aandeel van de flyway-populatie dat zich in Nederland bevindt gedurende de doortrek, maar de aantallen zijn zeer groot. Naar verwachting trekt gedurende de voorjaarstrek 40-100% van de flyway-populatie door Nederland, waarbij jaarlijkse schommelingen in het aandeel dat Nederland aandoet waarschijnlijk o.a. samenhangen met de windrichting tijdens de trekpiek.

I. Samenvatting

Landelijk doel³

Vigerende landelijke doel (zie doelendocument, ministerie van LNV 2006) <i>Behoud omvang en kwaliteit leefgebied.</i>	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Voorgestelde nieuwe landelijke doel 2030/2050 <i>Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor een populatie van ten minste 14.000 vogels (seizoensgemiddelde⁴), waarmee een gunstige Staat van Instandhouding wordt behouden.</i>	14.000 vogels (seizoensgemiddelde)
Gunstige Referentiewaarde Populatie <i>Omvang populatie behorende bij de toestand waarin een populatie in ons land in een ecologisch 'gezonde' situatie verkeert (zie Vogel et al. 2021).</i>	14.000 vogels (seizoensgemiddelde)
Huidige populatieomvang <i>Gemiddeld aantal vogels in de periode 2010/11-2019/20 (seizoensgemiddelde).</i>	14.000 vogels (seizoensgemiddelde)

Voorstel voor regionale opgave

Het aantal vogels per regio (provincies en rijkswateren) en de regionale opgaves voor 2030 en 2050 zijn in tabel 1 weergegeven. Omdat er voor de Dwergmeeuw als niet-broedvogel geen aanvullende landelijke opgave is (het verschil tussen de huidige populatieomvang en de gewenste populatieomvang in 2030/2050), is er ook geen aanvullende regionale opgave. In beginsel kan dan worden gestuurd op behoud, waarvoor informatie over de actuele regionale aantallen houvast biedt. Omdat buiten de broedtijd nagenoeg alle Dwergmeeuwen in Nederland zich binnen de rijkswateren bevinden, ligt alleen hier een regionale opgave.

¹Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PB 2010, L 20), zoals laatstelijk gewijzigd bij verordening (EU) nr. 2019/1010 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 (PB 2019, L 170).

²Genoemd in Bijlage I van de Vogelrichtlijn. Voor Natura 2000-gebieden relevant als niet-broedvogel.

³Het vigerende landelijke doel is niet zonder meer te vergelijken met het voorgestelde nieuwe landelijke doel. Bij het voorgestelde nieuwe landelijke doel is gebruik gemaakt van sinds 2006 beschikbaar gekomen nieuwe gegevens en informatie, correcties en voortschrijdend inzicht m.b.t. de in Nederland aanwezige vogelpopulaties (zie ook van Kleunen et al. 2017). Daarnaast zijn er verschillen in de systematiek om de landelijke doelen te bepalen (ministerie van LNV 2006, Vogel et al. 2021).

⁴De som van maandelijkse schattingen (tellingen en modelvoorspellingen voor juli-juni), gedeeld door 12. Seizoensgemiddelde is een maat voor de aanwezigheid van een soort in het gehele niet-broedseizoen waar afzonderlijke maandaantallen sterk van elkaar kunnen wisselen. Ze geven een betrouwbaarder beeld dan seizoensmaxima, waar toeval een grotere rol speelt.

Tabel 1. Voorstel voor opgave (aantal vogels, seizoensgemiddelde) per regio (hier alleen rijkswateren) van de populatie van de Dwergmeeuw als niet-broedvogel voor 2030 en 2050. Tevens weergegeven zijn de huidige populatieomvang (gemiddeld seizoensgemiddelde), het aandeel binnen Nederland van de huidige populatie en de korte termijntrend. Het huidige aantal vogels per regio is als vertrekpunt gehanteerd bij het voorstel voor de regionale opgaves. De trend voor de rijkswateren is niet bepaald, echter wanneer het aandeel binnen de rijkswateren meer dan 70% betreft wordt aangenomen dat de trend in deze regio overeenkomt met de landelijke trend. Bij een onzekere trend is geen betrouwbare trendclassificatie mogelijk.

Regio	Huidige populatie (2010/11-2019/20)	Landelijk aandeel regio (2010/11-2019/20)	Trend (2008/09-2019/20)	Voorstel regionale opgave 2030/2050
rijkswateren	14.000	100%	onzeker	14.000
Landelijk	14.000	100%	onzeker	14.000

Prioritering

De Dwergmeeuw bevindt zich als niet-broedvogel in een gunstige Staat van Instandhouding en er zijn voor zover bekend geen belangrijke potentiële conflicten met landelijke doelen of gebiedsdoelen met habitattypen en/of andere soorten. Er is daarmee geen aanleiding om via prioritering in enige vorm bij te sturen.

II. Inhoudelijke onderbouwing van de bouwsteen

1. Staat van Instandhouding (SvI)

De huidige SvI van de Dwergmeeuw als niet-broedvogel wordt als ‘gunstig’ beoordeeld:

Verspreidingsgebied	gunstig
Populatie	gunstig
Leefgebied	gunstig
Toekomstperspectief	gunstig
Staat van Instandhouding	gunstig

Hoewel er enige onduidelijkheden zijn over het verspreidingsgebied van de Dwergmeeuw in met name het IJsselmeergebied, is de grootte van het verspreidingsgebied vermoedelijk vergelijkbaar met de situatie rond de jaren tachtig (Fijn 2018), waardoor het aspect verspreidingsgebied als ‘gunstig’ kan worden beoordeeld. Op de lange termijn vertoont de Dwergmeeuw een stabiele trend en de huidige populatieaantallen zijn gelijk aan de Gunstige Referentiewaarde (GRW; zie box 1, tabel 2, figuur 1), waardoor het aspect populatie tevens als ‘gunstig’ kan worden beoordeeld. Het leefgebied van de Dwergmeeuw is van voldoende omvang en er zijn met uitzondering van het IJsselmeergebied (afname Spiering) geen duidelijke aanwijzingen dat de kwaliteit onder druk staat, waardoor ook het aspect verspreidingsgebied als ‘gunstig’ kan worden beoordeeld. Hoewel de trend op de korte termijn onzeker is wegens sterke fluctuaties, zijn er geen actuele drukfactoren bekend die de gunstige SvI in de weg staan, waardoor het toekomstperspectief als ‘gunstig’ wordt beoordeeld. In het doelendocument (ministerie van LNV 2006) werd de SvI van de Dwergmeeuw als niet-broedvogel nog als ‘matig ongunstig’ beoordeeld, omdat er op dat moment sprake leek te zijn van een afname van de doortrekkende populatie in met name het IJsselmeergebied. Inmiddels lijkt deze afname te zijn gestabiliseerd en is er mogelijk zelfs sprake van een toename, maar de precieze betrouwbaarheid van deze trend is niet bekend in verband met een verandering in de telbaarheid van de soort in het IJsselmeergebied (van Rijn & van Eerden 2021).

Box 1. Generieke uitleg referentiewaarde

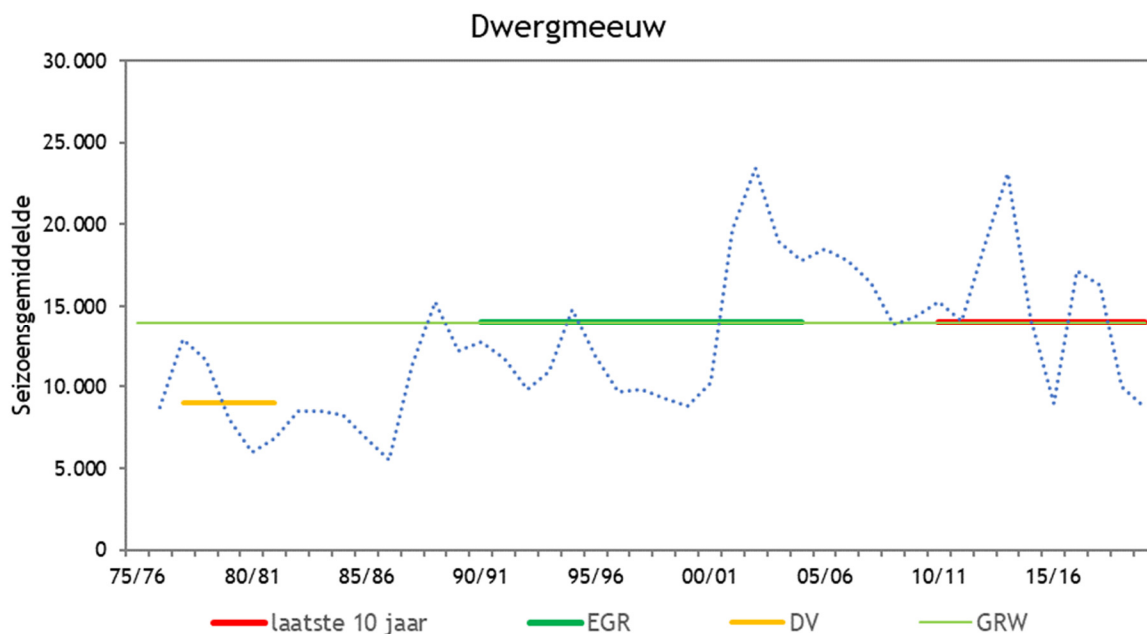
De populatietrend is in belangrijke mate sturend bij het vaststellen van de SvI. Daarnaast dient aan een Gunstige Referentiewaarde te worden getoetst:

- De *Gunstige Referentiewaarde* (GRW) (ofwel *Favourable Reference Value* -FRV-) schetst de gezonde ecologische toestand van de soort. Daarbij geldt als beginsel de situatie rond 1980. Dat is het niveau van de populatie ten tijde van de inwerkingtreding van de Vogelrichtlijn in 1980, de *Directive Value* (DV). Een afname na inwerkingtreding strookt niet met de bedoeling van de Vogelrichtlijn.
- Indien de situatie rond 1980 aantoonbaar niet gunstig was (bijvoorbeeld na een grote afname of als de soort daarna een herstel liet zien), dan wordt gekeken naar een *Ecologische Gunstige Referentie* (EGR). In een groot aantal gevallen zijn dat voor broedvogels de jaren vijftig zoals ook vastgesteld als referentie voor de Rode Lijst. In andere gevallen (bijvoorbeeld na een herstel) kan dit echter ook ná 1980 zijn.
- In het geval de EGR op 1950 wordt gesteld dan wordt de GRW bepaald op 90% van de toenmalige populatiestand, waarmee o.a. rekening wordt gehouden met natuurlijke fluctuaties rond deze stand; doorgaans is pas bij een afname van meer dan 10% over een lange-termijn (30 jaar) sprake van een significante afname.
- Bij onomkeerbare omstandigheden, kan de GRW naar beneden worden bijgesteld. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij soorten van boerenland; sinds 1960 is hier sprake van 16% afname door bebouwing.
- In sommige gevallen zijn zowel de EGR als de DV niet goed bruikbaar, bijvoorbeeld als de EGR niet kan worden bepaald, omdat er geen stabiele gunstige periode te definiëren is, omdat de populatie zich rond 1980 in een dalperiode bevond, of omdat een soort zich recent gevestigd heeft. Dan wordt teruggevallen op een duurzaamheidsnorm (alleen broedvogels) of het gemiddelde over de laatste zes jaar (nieuwe soorten). De duurzaamheidsnorm is een waarde waaronder de soort niet meer duurzaam in Nederland kan voortbestaan.

Voor een nadere uitleg wordt verwezen naar Vogel *et al.* (2021).

Tabel 2. Informatie over de populatieomvang- en ontwikkelingen die betrokken is bij de beoordeling van de Staat van Instandhouding (SvI).

Aspecten kerngetallen SvI	Periode	Conclusie/output
Huidige populatieomvang	2010/11-2019/20	14.000 vogels (seizoensgemiddelde)
Beoordeling korte termijntrend	2008/09-2019/20	onzeker
Beoordeling lange termijntrend	1991/92-2019/20	stabiel
Gunstige Referentiewaarde Populatie	EGR	14.000 vogels (seizoensgemiddelde)

Figuur 1. Overzicht van de waarden waarmee de ‘Gunstige Referentiewaarde (GRW)’ voor de populatie van de Dwergmeeuw als niet-broedvogel is bepaald. Weergegeven zijn de Ecologische Gunstige Referentie (groen, EGR), de periode rond 1980, bij de inwerkingtreding van de Vogelrichtlijn (geel, DV = Directive Value), de huidige populatieomvang (rood) en de GRW (lichtgroen). De blauwe stippellijn geeft de aantalsontwikkeling (aantal vogels) weer van 1975/76-2019/20, gebaseerd op systematische vliegtuigtellingen op de Noordzee (Monitoring Waterstaatkundige Toestand des Lands (MWTL)) en waarnemingen van trekkende vogels (Hornman et al. 2020). Voor een verdere toelichting over de methodiek wordt verwezen naar Vogel et al. (2021).

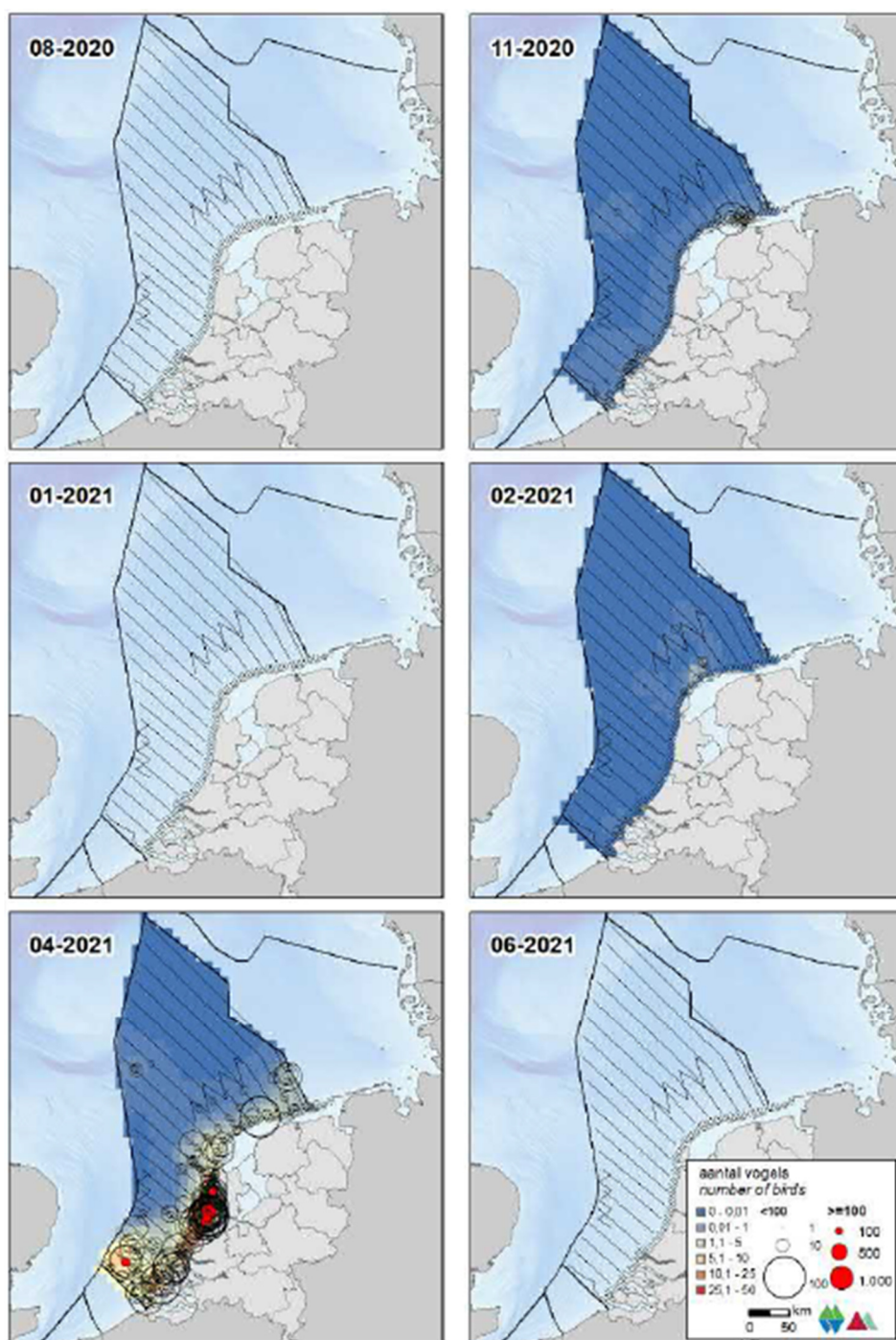
2. Landelijke opgave bij een gunstige Staat van Instandhouding (GSvI)

De populatieomvang overeenkomstig de GSvI bedraagt 14.000 vogels (seizoensgemiddelde). De landelijke opgave kan daarmee uitkomen op behoud van de huidige aantallen overwinteraars en doortrekkers.

III. Haalbaarheid

1. Beoordeling landelijke opgave

Dwergmeeuwen zijn veel op het open water, ver uit de kust, te vinden en het is dan ook een lastig te inventariseren soort. De landelijke trends worden berekend op basis van een combinatie van zeetrekellingen en vliegtuigtellingen op de Noordzee. Vliegtuigtellingen op het Nederlands Continentaal Plat (NCP) wijzen sinds begin jaren negentig op een toename, hoewel er jaarlijks zeer sterke schommelingen te zien zijn. Populatieschattingen wijzen erop dat er gedurende de trekpiek vele tienduizenden tot meer dan honderdduizend Dwergmeeuwen doortrekken over de Noordzee (zie ter illustratie ook figuur 2; Fijn et al. 2022). Ook langlopende studies van zeetrekellingen hebben sterke aantalsfluctuaties geconstateerd. Deze schommelingen stonden deels in verband met de windrichting ten tijde van de trekpiek, waarbij het vermoeden is dat Dwergmeeuwen bij een zuidenwind vaker voor een andere trekroute over het vasteland van Europa kiezen (den Ouden & Stougie 1990, Camphuysen 2009).

Figuur 2. Verspreiding van dwergmeeuwen tijdens zes monitoringsvluchten in 2020- 2021 op het totale NCP. Weergegeven worden de waarnemingen in stippen en de geïnterpoleerde dichtheden in aantal vogels per km² in kleur (figuur overgenomen uit Fijn et al. 2022).

In het IJsselmeergebied is er uit de afgelopen decennia één populatieschatting beschikbaar: vliegtuigtellingen in 2014 die specifiek op de soort gericht waren, kwamen tot een schatting van bijna 40.000 vogels, voornamelijk aanwezig in de diepere, minder toegankelijke delen van het IJsselmeer (Poot et al. 2014). Dit is aanzienlijk hoger dan voorheen gedacht, al kan geenszins worden uitgesloten dat de tellingen in een piekperiode hebben plaatsgevonden. Trendgegevens wijzen erop dat de Dwergmeeuw in het IJsselmeergebied sinds de jaren tachtig in aantal is afgenomen, maar sinds ongeveer 2005-2010 weer is toegenomen. Deze toename wordt deels toegeschreven aan een betere telbaarheid van de soort in verband met de aanleg van nieuwe natuurontwikkelingseilanden, waardoor momenteel onduidelijk is in hoeverre de soort nu daadwerkelijk is toegenomen (van Rijn & van Eerden 2021). Deze trendbepalingen zijn daarnaast vooral uitgevoerd door tellingen langs de kust terwijl vanuit de meeste Dwergmeeuwen juist op de diepere delen van het IJsselmeer te vinden zijn (Poot et al. 2014).

2. Knelpunten en maatregelen

Knelpunten

Op dit moment zijn er op landelijk niveau geen belangrijke knelpunten die het behoud van de GSVI van de Dwergmeeuw als niet-broedvogel in de weg staan. Regionaal (IJsselmeergebied) zou beperkte beschikbaarheid van prooivis (Spiering) een knelpunt kunnen zijn. De onderstaande analyse richt zich dan ook op behoud van de gunstige situatie.

Beheer en herstel-/verbetermaatregelen

- In het IJsselmeergebied lijkt de Dwergmeeuw sinds de jaren tachtig in aantal te zijn afgenomen en het vermoeden is dat dit samenhangt met een afname aan voedselaanbod. Met name de afname van Spiering zal naar verwachting van grote invloed zijn geweest op de Dwergmeeuw (Noordhuis *et al.* 2014, van Rijn & van Eerden 2021). Maatregelen om de visstand in het IJsselmeergebied te herstellen, zoals de aanleg van meer natuurlijke oevers (Rijkswaterstaat 2017) en het gesloten houden van de spieringvisserij in het IJsselmeergebied (de Leeuw *et al.* 2019) kunnen de voedselsituatie voor foeragerende Dwergmeeuwen in het IJsselmeergebied bevorderen.
- Dwergmeeuwen vermijden windparken op zeeën en grote wateren niet, waardoor de grootte van het leefgebied niet afneemt als gevolg van plaatsing van windparken. Sterfte als gevolg van aanvaringen met windturbines komt naar verwachting echter wel voor (Poot *et al.* 2011). Bij de plaatsing van windparken kan er dan ook het beste rekening mee worden gehouden dat deze niet geplaatst worden in gebieden waar grote groepen Dwergmeeuwen foerageren. Met name langs fronten en stroomnaden kunnen zich relatief grote groepen concentreren (Keijl & Leopold 1997, Fijn 2018). In het IJsselmeergebied werd de Dwergmeeuw in 2014 het meest in de diepste delen van het IJsselmeer te vinden (Poot *et al.* 2014), wat in andere seizoenen mogelijk anders kan zijn.

Regionale verschillen

In het IJsselmeergebied lijken de aantallen Dwergmeeuwen buiten de broedtijd te zijn afgenomen sinds de jaren tachtig als gevolg van een verminderd voedselaanbod (Noordhuis *et al.* 2014). Op de Noordzee is een dergelijke afname, ondanks sterke schommelingen, niet geconstateerd en lijkt er zelfs sprake te zijn van een toename op de lange termijn (Fijn *et al.* 2022).

Relevante ontwikkelingen op het vlak van beleid en beheer

- Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW), onderdeel van het Nationaal Waterprogramma 2022-2027, richt zich op het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit, de aanleg van verloren en ontbrekende leefgebieden en verbindingen tussen de grote wateren en de inliggende natuurgebieden. Dit gebeurt onder andere in het IJsselmeergebied, een belangrijk foerageergebied voor de Dwergmeeuw buiten de broedtijd. De meeste projecten in het IJsselmeergebied, zoals de projecten langs Wieringerhoek en de Friese IJsselmeerkust, richten zich op het aanleggen van meer natuurlijke overgangen tussen land en water in de vorm van ondiepe begroeide oeverzones. Deze ondiepe wateren bieden meer nutriënten en schuilplaatsen voor jonge vissen, waardoor het voedselaanbod voor de Dwergmeeuw in het IJsselmeergebied zal verbeteren. Ook de aanleg van de Markerwadden heeft tijdelijk grote aantallen Dwergmeeuwen aangetrokken (van Rijn & van Eerden 2021). PAGW richt zich daarnaast op de transitie naar duurzame visserij in het IJsselmeergebied, wat de voedselsituatie voor de Dwergmeeuw ook ten goede zal komen.
- Het Programma Noordzee, inclusief de bijlage Mariene Strategie deel 3 (programma van maatregelen), is integraal onderdeel van het Nationaal Water Programma (NWP) 2022-2027. Hieronder valt ook het beheer en gebruik van de Noordzee. Hoewel het beleid rondom o.a. 'windenergie op zee' wordt voortgezet, kunnen aanvullende maatregelen om het marien ecosysteem te versterken perspectieven bieden voor Dwergmeeuwen, zoals gebiedsbescherming met visserijbeperkende maatregelen.

Ontwikkelingen op biogeografische schaal

De Dwergmeeuw staat met de status 'Least Concern' niet als bedreigd te boek binnen Europa (Birdlife International 2021). De voor Nederland relevante flyway-populatie is de populatie die zich beweegt tussen de broedgebieden in Noordoost-Europa en voornamelijk overwintert op diverse zoute wateren zoals de Oostzee, de Noordzee, de Atlantische Oceaan en de Middellandse Zee. Voor deze flyway-populatie als geheel is een afname geconstateerd (Wetlands International 2022). Binnen Europa vinden

afnames van broedpopulaties voornamelijk plaats in het zuiden van het verspreidingsgebied, terwijl er in het noorden van het verspreidingsgebied juist toenames geconstateerd worden. Het verschuivende verspreidingsgebied van de Dwergmeeuw lijkt dan ook in ieder geval deels veroorzaakt te worden door klimaatverandering (Keller *et al.* 2020).

Kennisleemtes

Hogere aantallen dwergmeeuwen worden alleen op het IJsselmeer waargenomen. Sinds het begin van de maandelijkse tellingen fluctueerde het aantal dwergmeeuwen op het IJsselmeer sterk, maar gemiddeld over de hele periode is trendmatig geen toe- of afname vastgesteld; gemiddeld ca. 60 vogels. Wel nam het aantal in de wintermaanden in het gebied voorkomende vogels af en het aantal in de nazomer pleisterende dwergmeeuwen juist toe. In komende jaren moet blijken of de toename op het Markermeer permanent is of dat er sprake was van een pionier effect (van Rijn & van Eerden 2021).

Beoordeling haalbaarheid populatieomvang in 2030 en 2050

Op dit moment bevindt de Dwergmeeuw zich in een GSvI en het toekomstperspectief is gunstig. In samenhang met de momenteel gunstige populatieaantallen en het gebrek aan belangrijke knelpunten voor de soort is behoud van de populatieomvang die als gunstig beschouwd mag worden daarmee haalbaar voor zowel 2030 als 2050.

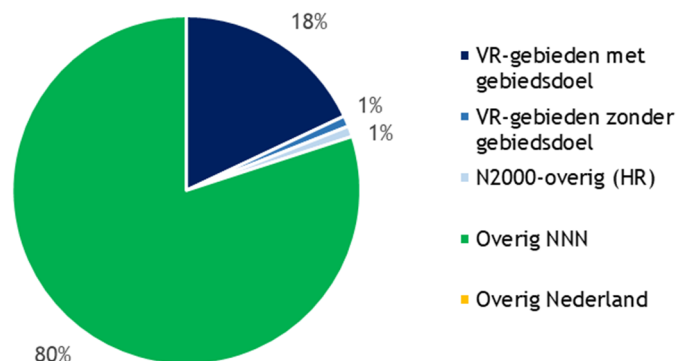
Advies landelijk doel en tussendoelen

De populatieomvang bij een GSvI bedraagt 14.000 vogels (seizoensgemiddelde). De populatieomvang van ca. 14.000 vogels (seizoensgemiddelde) die momenteel in Nederland aanwezig is, komt hier dus mee overeen en het toekomstperspectief is als 'gunstig' beoordeeld. Het advies is daarom om het landelijke doel voor zowel 2030 als 2050 op 14.000 vogels (seizoensgemiddelde) te stellen, overeenkomstig de omvang waarbij de soort duurzaam in het leefgebied kan voortbestaan. De landelijke opgave is in de huidige situatie gerealiseerd.

IV. Regionale opgave

1. Actueel voorkomen

Een groot deel van de Dwergmeeuwen die Nederland buiten de broedtijd aandoen, is te vinden in natuurgebieden binnen Natuurnetwerk Nederland (NNN; figuur 3). Het gaat hier dan voornamelijk om vogels op de Noordzee. Ook in de vogelrichtlijngebieden langs de Noordzeekust bevinden zich tijdens de voorjaarspiek aanzienlijke aantallen Dwergmeeuwen. Vrijwel alle Nederlandse Dwergmeeuwen zijn te vinden binnen de rijkswateren. Buiten natuurgebieden is de Dwergmeeuw nagenoeg niet te vinden, evenals in andere regio's, op hier en daar een enkele waarneming na.

Figuur 3. Aanwezigheid in de afgelopen zes jaar (2014/15-2019/20, op basis van seizoensgemiddelde) in onder de Vogelrichtlijn aangewezen Natura 2000-gebieden met een instandhoudingsdoel voor de Dwergmeeuw als niet-broedvogel, de overige vogelrichtlijngebieden, overige Natura 2000-gebieden (habitatrichtlijngebieden), overig Natuurnetwerk Nederland (NNN) en overig Nederland (buiten N2000/NNN). Bron: MWTL.

Nagenoeg alle Dwergmeeuwen komen buiten de broedtijd binnen de rijkswateren voor. Veruit de belangrijkste gebieden bevinden zich op zee, soms langs de kust maar ook verder op open zee (tabel 3).

Tabel 3. De belangrijkste gebieden voor de Dwergmeeuw als niet-broedvogel in de winterseizoenen 2014/15-2019/20. Het procentueel aandeel in de Nederlandse winterpopulatie is indicatief weergegeven (afgezet tegen landelijk seizoensgemiddelde). Functie van het gebied: f (foerageren). Type berekening (waarde): g = seizoensgemiddelde. VR = (mede) onder de Vogelrichtlijn aangewezen als Natura 2000-gebied, VR* = VR-gebied met een instandhoudingsdoel voor de Dwergmeeuw als niet-broedvogel, HR = in het kader van de Habitatrichtlijn aangewezen als Natura 2000-gebied (indien >5%), NNN = Natuurnetwerk Nederland (indien >5%), overig = overig Nederland, rw = rijkswateren, IHD = huidig instandhoudingsdoel, - = geen IHD, n.b. = niet beschikbaar. Bron: MWTL.

Gebied	Status	Regio	Functie (waarde)	Huidige populatie	Aandeel in NL	IHD (vogels)
Zeeuwse Banken	NNN	rw	f (g)	3.424	30%	-
Hollandse Kust	NNN/overig	rw	f (g)	1.753	15%	-
Noordzeekustzone	VR*/HR	rw	f (g)	1.057	9%	behoud
Voordelta	VR*/HR	rw	f (g)	936	8%	behoud
Borkumse Stenen	NNN	rw	f (g)	131	1%	-
Friese Front	VR	rw	f (g)	129	1%	-
IJsselmeer	VR*/HR	rw	f (g)	n.b.	-	85
Markermeer & IJmeer	VR*/HR	rw	f (g)	n.b.	-	behoud
Bruine Bank	VR*	rw	f (g)	3	<1%	behoud

2. Advies voor regionale opgave voor 2030 en 2050

Het voorgestelde landelijke doel voor 2030 en 2050 vormt het uitgangspunt voor de regionale opgaves. Omdat er voor de Dwergmeeuw geen aanvullende landelijke opgave is (het verschil tussen de huidige populatieomvang en de gewenste populatieomvang in 2030/2050), is er ook geen aanvullende regionale opgave (tabel 4). In beginsel kan dan worden gestuurd op behoud, waarvoor informatie over de actuele regionale aantallen houvast biedt. Omdat nagenoeg alle Dwergmeeuwen zich buiten de broedtijd in Nederland binnen de rijkswateren bevinden, ligt alleen hier een regionale opgave. Deze wordt voornamelijk gerealiseerd door de hoge aantallen op de Noordzee.

Tabel 4. Voorstel voor opgave (aantal vogels, seizoensgemiddelde) per regio (hier alleen rijkswateren) van de populatie van de Dwergmeeuw als niet-broedvogel voor 2030 en 2050. Tevens weergegeven zijn de huidige populatieomvang (gemiddeld seizoensgemiddelde), het aandeel binnen Nederland van de huidige populatie en de korte termijntrend. Het huidige aantal vogels per regio is als vertrekpunt gehanteerd bij het voorstel voor de regionale opgaves. De trend voor de rijkswateren is niet bepaald, echter wanneer het aandeel binnen de rijkswateren meer dan 70% betreft wordt aangenomen dat de trend in deze regio overeenkomt met de landelijke trend. Bij een onzekere trend is geen betrouwbare trendclassificatie mogelijk.

Regio	Huidige populatie (2010/11-2019/20)	Landelijk aandeel regio (2014/15-2019/20)	Trend (2008/09-2019/20)	Voorstel regionale opgave 2030/2050
rijkswateren	14.000	100%	onzeker	14.000
Landelijk	14.000	100%	onzeker	14.000

V. Prioritering

De Dwergmeeuw bevindt zich als niet-broedvogel in een GSvI en er zijn voor zover bekend geen belangrijke potentiële conflicten met landelijke doelen of gebiedsdoelen met habitattypen en/of andere soorten. Er is daarmee geen aanleiding om via prioritering in enige vorm bij te sturen.

Literatuur

- BIRDLIFE INTERNATIONAL. 2021. European Red List of Birds. Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg.
- CAMPHUYSEN C.J. 2009. Het gebruik van zeetrekellingen bij de analyse van populatieschommelingen (2) Dwergmeeuwen *Larus minutus* langs de Nederlandse kust. Sula 22: 49-66.
- FIJN R. 2018. Dwergmeeuw *Hydrocoloeus minutus*. Pp. 290-291 in: Sovon Vogelonderzoek Nederland 2018. Vogelatlas van Nederland. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.

- FIJN R.C., VAN BEMMELEN R.S.A., ARTS F.A., DE JONG J.W., BEUKER D., BRAVO REBOLLEDO E.L., ENGELS B. W.R., HOEKSTEIN M., VAN DER HORST Y., LEEMANS J., LILIPALY S., SLUIJTER M., VAN STRAALLEN K.D. & WOLF P.A. 2022. Verspreiding, abundantie en trends van zeevogels en zeezoogdieren op het Nederlands Continentaal Plat in 2020-2021. RWS-Centrale Informatievoorziening BM 22.01. Bureau Waardenburg Rapportnr. 20-324. Bureau Waardenburg & Deltamilieu Projecten, Culemborg.
- GERRITSEN G., GERRITSEN E. & GOUTBEEK A. 1999. Veel Dwergmeeuwen *Larus minutus* in het Oostelijke IJsselmeer in augustus 1998. *Limosa* 72: 64-65.
- HORNMAN M., SCHEKKERMAN H., TROOST G. & SOLDAAT L. 2020. Zeetrekellingen ingezet voor trendberekeningen van zeevogels. *Sovon-Nieuws* 33 (3): 8-9.
- KEIJL G.O. & LEOPOLD M.F. 1997. Massaal foeragerende dwergmeeuwen *Larus minutus* voor de Hollandse kust in April 1996. *Sula* 11: 17-20.
- KELLER V., HERRANDO S., VOŘÍŠEK P., FRANCH M., KIPSON M., MILANESI P., MARTÍ D., ANTON M., KLVAŇOVÁ A., KALYAKIN M. V., BAUER H.-G. & FOPPEN R. P. B. 2020. European Breeding Bird Atlas 2: Distribution, Abundance and Change. European Bird Census Council & Lynx Edicions, Barcelona.
- VAN KLEUNEN A., VAN ROOMEN M., JANSSEN J.A.M., KUITERS A.T., VAN WINDEN E., BOELE A., SCHMIDT A.M. & VAN VREESWIJK T. 2017. Advies over correcties en bijstellingen van Natura 2000-doelen; Achtergronddocument bij het rapport Advies over de Natura 2000 doelensystematiek en Natura 2000-doelen. Rapport 2779C. Sovon-rapport 2016/27. Wageningen Environmental Research, Wageningen.
- DE LEEUW J.J., VAN DER HAMMEN T., SCHADEBERG A. & KWAKMAN-SCHILDER K. 2019. Spieringvisserij IJsselmeer en Waddenzee. Wageningen University & Research rapport C060/19A. Wageningen Marine Research, IJmuiden.
- MINISTERIE VAN LNV. 2006. Natura 2000 doelendocument. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- NOORDHUIS R., GROOT S., PIRES M.D. & MAARSE M. 2014. Wetenschappelijk eindadvies ANT IJsselmeergebied. Vijf jaar studie naar kansen voor het ecosysteem van het IJsselmeer, Markermeer en IJmeer met het oog op de Natura-2000 doelen. Deltares, Delft.
- DEN OUDEN J.E. & STOUGIE L. 1990. Voorjaarstrek van Dwergmeeuwen *Larus minutus* langs de Noordzeekust. *Sula* 4: 90-98.
- POOT M.J.M., VAN HORSSSEN P.W., COLLIER M.P., LENSINK R. & DIRKSEN S. 2011. Effect studies Offshore Wind Egmond aan Zee: cumulative effects on seabirds. A modelling approach to estimate effects on population levels in seabirds. Bureau Waardenburg rapportnr. 11-026. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- POOT M.J.M., DE JONG J. & HEUNKS C. 2014. Totale populatieomvang en verspreiding van dwergmeeuwen tijdens de voorjaarspiek in april 2014 in het IJsselmeergebied. Bureau Waardenburg rapportnr. 14-140. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- RIJKSWATERSTAAT. 2017. Natura 2000 Beheerplan IJsselmeergebied 2017-2023.
- VAN RIJN S.H.M. & VAN EERDEN M.R. 2021. Actualisatie Doeluitwerking Vogelrichtlijnsoorten IJsselmeergebied 2020. Deltamilieu Projecten Rapportnr. 2021-08. DPM, Vlissingen.
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND. 2018. Vogelatlas van Nederland. Broedvogel, wintervogels en 40 jaar verandering. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- VOGEL R.L., FOPPEN R., VAN KLEUNEN A., VAN ROOMEN M. & VAN TURNHOUT C.A.M. 2021. Methodiek voor de bepaling van de staat van instandhouding van vogels. Sovon-rapport 2021/26. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Geraadpleegde websites

- WETLANDS INTERNATIONAL. 2021. Waterbird Population Estimates. <http://wpe.wetlands.org/>. Geraadpleegd op 13/06/2022.